

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Is het hopeloos?

”of is er in Mij geen kracht om uit te redden?”

Jesaja 50 : 2d.

U zegt: ja! Het is hopeloos. Want redding is *onmogelijk*. Maar een ander zegt: nee! Het is niet hopeloos. Want redding is *mogelijk*. Beiden hebben gelijk. Alleen met dit verschil: de een ziet het door de bril van het ongeloof en de ander door de bril van het geloof!

”Of is er in Mij geen kracht om uit te redden?” Deze vraag stelt de Heere aan het volk van Juda, dat in ballingschap vertoeft te Babel. Zij zijn daar door een oordeel van God. Vanwege hun zonden. Hun afgodendienst. Hun ontrouw. Maar o wonder: de Heere heeft de band met Juda niet doorgesneden. Hij heeft hen geen scheidbrief gegeven. Dat zou wel verdiend zijn!

De vraag van de Heere sluit aan bij hun nood. En waarin bestaat die nood? Zij zijn in ballingschap. Onder heerschappij van de koning van Babel! Zij voelen zich machteloos en krachteloos. Hoe zullen ze ooit terugkeren naar hun vaderland? Dat kan toch niet? Dat is toch onmogelijk? De feiten liegen er toch niet om?

De kanttekenaren van de S.V. zeggen: het is een voorbeeld van onze geestelijke ballingschap. Wij allen zijn onder de macht van satan, hel en dood. Als gevolg van de zonde. Aanvankelijk kunnen Gods kinderen zich nog op de been houden met aangename gestalten en gemoedelijkheden. Maar als de Heere gaat doortrekken! Als de spiegel der wet mij wordt voorgehouden!

Wat wordt het dan benauwd. Ik kan mijzelf niet redden. Want ik heb geen kracht. Ik kan de schuld niet betalen. Want ik heb geen geld. Ja de schuld groeit zelfs dagelijks aan. De zonden stapelen zich op. Ik voel duidelijk dat die prijs der ziele, dat rantsoen, aan God in tijd nog eeuwigheid is te voldoen.

Als de Heere mij uit het werkverbond zet word ik een verloren mens! Ik mag niet generaliseren, maar toch zeg ik: het is een zeldzaamheid als je tegenwoordig een verloren mens ontmoet! O zeker: velen denken dat ze hun verlorenheid kennen. Maar ze kunnen het nog op de been houden. Of ze zijn gauw klaar door alles maar toe te dekken met genade. Maar dat is niet meer dan een hersenschim. Meer niet!

Maar hebt u het geleerd wat Brugman dichtte: ”Ik heb geprobeerd wel jaren lang; om goed en braaf te leven; maar ’t werd mijn ziele toch te bang; mijn werken kon niets geven?” Kijk, daar gaat het om! Ik kan niet zalig worden langs de weg van het *werkverbond*. Maar, o eeuwig wonder, wel langs de weg van het *genadeverbond*!

Wie z’n verloren toestand inleeft, wie afgesneden wordt van de werken der wet staat voor de onmogelijkheid gered te kunnen worden. En als u denkt aan uw sterfdag, die zo spoedig kan aanbreken, en u ziet het zwaard der gerechtigheid boven uw hoofd hangen . . .

Maar iemand zei: daar zit liefde in. Want dat zwaard is gedoopt in het Bloed van Christus! U krijgt een zoete betrekking op het recht

Gods. Wij doen alles om God aan onze kant te krijgen, maar wij moeten aan Gods kant vallen. Dan blijft er maar een plekje over om op te staan en dat is: *genade*!

En dat komt van buitenaf. Dat komt niet van beneden. Maar van Boven. ”Of is er in Mij geen kracht om uit te redden?” Als de Heere die vraag stelt aan zo’n diep ongelukkig mens dan geeft Hij er tegelijk ook geloof bij. Woord en daad zijn bij de Heere *een*! Dan zie ik ruimte in Christus. Dan krijg ik adem. Dan krijg ik hoop. Want de scherpe pijlen, die de wet op mij afschiet, worden gesmoord in het Bloed van Christus. Hij is de Wetsvervuller! Christus heeft aan al de eisen van de wet voldaan. Daarom is Hij de Goël, de Zondeverhieler.

Wie nu met Christus sterft, wordt ook met Hem opgewekt. ”Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking”. Rom. 4 : 25. De Heere heeft hulp besteld bij een Held. En deze Held is sterker dan de dood. Sterker dan het graf. Sterker dan de duivel. Sterker dan de macht van de zonde!

De strijd blijft. Ook al is mijn ziel gered. Het is dikwijls een onderliggen in de strijd. Alleen in de geloofsgemeenschap met Christus worden overwinningen geboekt! Het blijft hier vallen en opstaan. Wat een reden tot diepe ootmoed en steile afhankelijkheid! Alleen in die weg sta ik sterk. In Christus!

Ik denk aan u, die voortleeft in doffe onverschilligheid of valse gerustheid. U hebt niet de minste last van uw ballingschap. Maar u bent nog in de dag der zaligheid. De genadetijd is *nog* niet voorbij! Helaas wijst de praktijk uit dat woorden van waarschuwing al spoedig koud zijn in de lucht. Eeuwig jammer! Eeuwig jammer!

”Of is er in Mij geen kracht om uit te redden?” Steeds weer moet de levende kerk daar bij bepaald worden en daarop zien! En dat is zalig. En straks eeuwig zalig. Want dan geen zonde meer. Geen ongeloof meer. Geen strijd meer!

Is het hopeloos? ”Hoopt op den **HEERE**, gij vromen”.

Rotterdam-Kralingen

Ds. P. Beekhuis

Van de administratie

Als we dit schrijven, enkele dagen na de ontmoetingsdag, mogen we met dankbaarheid aan die dag terugdenken. Vooral voor datgene wat de Heere ons weer heeft doen horen door de sprekers.

Gesprekken zijn gevoerd zodat velen weer bemoedigd naar huis gingen. De opbrengst van de kollekten, incl. de giften en het koffiegeld, was ook bemoedigend, n.l. f 13.055,-. Waarvoor na de Heere allen heel hartelijk dank.

We mogen dit keer weer de opgave van 8 nieuwe abonnees melden, waarvan er één nog jong was.

Zij of hij schreef o.a.: ”Ik werd getroffen door het Schriftuurlijke-bevindelijke karakter van het blad. Het is de zegen en de goedheid van de Heere, dat een blad als ”Bewaar het Pand” in onze kerken mag verschijnen. Onze kerken hebben dit hard nodig enz. . . . Ook al ben ik nog op jonge leeftijd, toch geef ik me hierbij op als abonnee en dat doe ik van harte!” De wens werd er aan verbonden dat ons blad tot zegen voor onze kerken mocht zijn. Die wens willen we van harte onderstrepen en hopen dat nog veel jonge mensen en natuurlijk ook ouderen zich als abonnee zullen opgeven en ons blad voor hen nog tot zegen mocht zijn.

Voor de school in Dundas werd een gift van f 10,- ontvangen en bij de betaling van het abonnementsgeld

werd f 1450,63 aan giften ontvangen. Ook hiervoor onze hartelijke dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **Inbinden.** We willen nog eens wijzen op de mogelijkheid om de vorige jaargangen van Bewaar het Pand te laten inbinden, vijf jaargangen in één band. In mijn gemeente is een vakman die f 25,- per band berekent. Men kan de exemplaren van de vorige jaargangen naar mij toezenden.

2. **Wie heeft nog no. 22 van de 20e jaargang?** Bij het verzamelen van de exemplaren van de 20e jaargang merkte ik dat ik dit nummer miste. Het is juist het nummer dat verscheen vlak voordat ik in het ziekenhuis kwam. Wie wil me helpen? Ik heb er tenminste een stuk of zes nodig. Voor uw medewerking bij voorbaat hartelijk dank.

3. **School voor Dundas en Hamilton.** Ik ontvang een gift van f 25,-, waarvoor hartelijk dank.

B.

Onze ontmoetingsdag op 5 april 1986

1.

We kunnen weer terugzien op een fijne ontmoetingsdag, gehouden te Slidrecht op zaterdag 5 april j.l.

De weersgesteldheid viel bijzonder mee. We weten allen, dat het weer de laatste weken nog tamelijk guur was en meer uitlokte om thuis te blijven dan om de reis naar Slidrecht te ondernemen. Maar het viel erg mee. Het was wel koud, maar droog en de zon scheen. Dat is natuurlijk voor de heen- en terugreis aangenamer dan wanneer het donker en regenachtig weer is. Maar vooral in de middagpauze is gunstig weer van grote betekenis. Want bezoekers die dat wensen kunnen dan gemakkelijk de stad ingaan en ook zij die dat niet doen kunnen een frisse neus buiten het kerkgebouw halen. Overigens blijkt altijd dat vele bezoekers er de voorkeur aan geven om in het kerkgebouw zelf of in de vergaderzaal de pauze door te brengen. Daar ontmoet men vrienden en is gelegenheid voor een gesprek. En in de vergaderzaal kan men koffie of frisdrank krijgen en daar zijn boeken te koop. Ook dat laatste blijkt voor vele bezoekers van belang. Niet allen zijn in de gelegenheid om in eigen stad of dorp goede boeken te kopen. De boekhandelaar had heel veel goede boeken uitgestald en men kon te kust en te keur. Velen maakten van de gelegenheid gebruik om inkopen te doen. De boekhandelaar maakte goede zaken en daarvan profiteert de zendingscommissie van Slidrecht-centrum ook. Uit de opbrengst ontving zij in overeenstemming met de afspraak een bedrag van f 540,-. Dit komt de zendingsarbeid ten goede.

We zijn de kerkeraad van Slidrecht-centrum dank verschuldigd voor de beschikbaarstelling van het prachtige kerkgebouw met bijbehorende ruimten.

Ook een woord van dank aan de kosten, de organist, de collectanten (diakenen) en de dames die bediend hebben en alle anderen die meegeholpen hebben is wel op z’n plaats. Al vroeg kwamen er bezoekers opdagen. Er

waren vele oude bekenden onder. We ontmoetten getrouwe bezoekers die al ver in de tachtig waren. We konden ook nu weer constateren dat er vele jeugdigen waren. Van een generatie-conflict is niets te merken. Er waren bezoekers uit het hoge noorden en uit het verre zuiden. We hoorden uit iemands mond dat hij al om half acht op stap was gegaan. Er waren niet veel predikanten onder de bezoekers, maar er waren er toch die hun belangstelling toonden.

De morgensamenkomst was goed bezocht, maar er waren lege plaatsen. Des middags was het kerkgebouw nagenoeg geheel gevuld. Bijna alle voorgaande ontmoetingsdagen hebben we persoonlijk mogen openen. Een enkele keer waren we daarin door ambtelijke bezigheden verhinderd.

Deze keer was het onzeker of we in staat zouden zijn om een openingswoord te spreken in verband met het feit dat we door een ongeval enige tijd uitgeschakeld waren. Daarom werd besloten dat Ds. Van der Ent, ons allen wel bekend, de ontmoetingsdag zou openen. Dat is ook gebeurd en hij heeft dat op een voortreffelijke wijze gedaan.

Om precies half elf beklom hij de preekstoel. Eerst heette hij allen welkom en sprak hij enige goede woorden over mij, die ik niet verdiend heb. Hij bedankte de kerkeraad van Sliedrecht-centrum voor de beschikbaarstelling van het kerkgebouw en beval alvast de collecten aan. Dat deed hij op de hem eigene wijze. Wellicht mede daardoor was de opbrengst hoog te noemen, namelijk hoger dan f 13.000,-. Wel een bewijs dat er nog liefde is voor het bewaren van het Pand dat de Heere ons heeft toebetrouwd.

Ds. Van der Ent liet zingen Ps. 121 : 1, 3 en 4. Hij ging voor in gebed en las Zacharia 2 : 1 tot 5. Daarna sprak hij een openingswoord, getiteld: *Een muur van vuur*. Zijn uitgangspunt nam de spreker in vers 5. Het openingswoord is in z'n geheel in dit nummer opgenomen.

We zongen Ps. 46 : 3 en 6.

Ds. M. Vlietstra sprak vervolgens over *Ora et Labora*, bid en werk. Ook deze toespraak is in dit nummer te vinden. Wanneer er niet voldoende plaats is voor het geheel dan moet het tweede gedeelte tot het volgende nummer wachten.

We kregen weer de gelegenheid om te zingen en wel Ps. 74 : 2, 10, 11, 19 en 20. En intussen werd er gecollecteerd.

Ds. P. Beekhuis sprak een slotwoord. Hij las eerst Jesaja 50 : 1 tot 3 vroeg toen aandacht voor vs. 2: Of is er in Mij geen kracht om uit te redden? Op ons verzoek heeft Ds. Beekhuis zijn slotwoord in de vorm van een meditatie op schrift gesteld, die op de voorpagina van dit nummer is geplaatst.

We zongen Ps. 42 : 5. Ds. Beekhuis ging voor in dankgebed en vroeg een zegen voor de maaltijd.

Het was pauze. Die kan op een ontmoetingsdag niet worden gemist. We hebben zelf ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om zo hier en daar iemand de hand te drukken en een praatje te maken. We konden constateren dat er een goede sfeer heerste.

We willen het nu hierbij laten. In het volgende nummer hopen we een samenvatting te geven van het openingswoord van Ds. B. de Romph en het slotwoord van Ds. M.C. Tanis. Deze predikanten spraken in de mid-dagsamenkomst. Toen sprak ook Ds. P. van Zonneveld. Een samenvatting van zijn toespraak, door hem zelf gemaakt, zal D.V. later worden opgenomen.

B.

Een muur van vuur

Het was in de dagen van Zacharia met Jeruzalem = de kerk, maar treurig gesteld. De vraag liet zich stellen: zou er ooit nog wel wat van terecht komen? Als het van beneden moest komen: *neen*. Wanneer wij de kerk van nu bezien, ziet het er niet minder treurig uit. Scheuring op scheuring en verdeeldheid allerwegen. De toekomst is donker, uitzichtloos. De kerk is echter Gods zaak. Daarom is er toekomst voor Jeruzalem toen en ook nu. Dat wordt Zacharia in het derde visioen duidelijk gemaakt. Tegen alle verwachting en berekening in zal het een grote stad worden. De inwoners zullen niet binnen haar muren

te bergen zijn. Dit wijst *geestelijk* op de uitbreiding van de kerk, met een profetisch perspectief tot in het Jeruzalem dat Boven is toe.

Het gaat dan over de kerk niet zoals *wij* haar zien, maar zoals zij naar haar wezen is, en zoals *God ze ziet*. Dat is de ene kerk, waar de eeuwen door belijdenis van is en wordt gedaan in artikel 9 van de Twaalf Artikelen. Deze Kerk, het geheel van uitverkorenen is onmeetbaar, is wereldwijd uitgebreid. Die wordt niet beveiligd door mensen, zoals mensen die bouwen en waarbinnen de kerkangers zich meer of minder veilig voelen, wanneer een ieder zweert bij zijn eigen muur. De muur die om de ware Kerk staat, dat is het geestelijk Jeruzalem, is een muur van vuur. Dat is *Jhwh Zelf*. Vers 5a: En Ik zal haar wezen, spreekt de HEERE, een vurige muur rondom.

Vuur naar buiten. Dit houdt de vijanden op een afstand. Een muur van vuur, daar kan men niet over heen klimmen en niet door heen breken en niet op afstormen. Het wil m.a.w. zeggen dat de kerk goed beveiligd is met de muur van vuur tegen elke vijand van buiten. De Heere is als een vurige muur rondom degenen die Hem vrezen en tot verderf van al degenen die Hem haten.

Diezelfde muur van vuur, zo verschrikkelijk naar buiten, is *zeer heerlijk naar binnen*. Vuur verteert. Vuur geeft ook licht. Vers 5b: En Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar, d.i. Jeruzalem, de Kerk. In Jeruzalem openbaarde God Zijn heerlijke deugden van *recht* en *genade* in de tempel. Dat doet de Heere nog door middel van Zijn Woord en Geest. Degenen die binnen deze vurige muur zich bevinden krijgen dit door het geloof te verstaan. Dat Hij namelijk een eeuwige gloed en een verterend vuur is voor degenen die buiten zijn, dat Hij een verzoend God en Vader is in Christus voor al degenen die binnen zijn, die levende leden van die ene heilige algemene christelijke Kerk zijn.

Daarom is het niet de vraag tot welke kerk behoor ik, hoe gereformeerd ook, maar aan welke kant van die muur van vuur rondom de Kerk sta ik. Ben ik een *levend lid*? Dat is iets anders dan dooplid, meelevend of belijdend lid, want dit kan allemaal, terwijl ik toch geen levend lid ben.

Als ik dat door genade mag weten dan behoef ik de muur van vuur niet te vrezen. Dan ben ik in Christus geborgen, in Wiens bloed de hitte van Gods gramschap geblust is. Dan mag ik des Heeren heerlijkheid aanschouwen, in de uitstraling van al Zijn deugden. Dan straalt Zijn goedheid mij toe, dan schraagt Zijn macht mij in het lijden. Dan heb ik geen kwaad te vrezen.

Buiten deze muur van vuur is het *dodelijk*. Wie daar blijft komt in het eeuwige vuur der hel terecht.

Wie binnen deze muur van vuur mag verkeren beleeft hier door het geloof bij tijden de heerlijkheid Gods. Zijn vriendelijk aanzicht geeft vrolijkheid en licht. En wanneer het geloof verwisseld mag worden door aanschouwen, dan zal men daar zijn, waar geen nacht meer is. Dat is in het nieuwe Jeruzalem, dat Boven is. Met het oog daarop mag hier wel eens gezongen worden.

Ds. H.C. v.d. Ent.

Ora et Labora

1.

U kent die woorden. Ora et Labora: Bid en werk! Die twee behoren bij elkaar. Onlosmakelijk! Wie ze toch van elkaar scheidt, ontnemt zowel aan het bidden als aan het werken de waarde en de kracht. Waarlijk bidden zonder te werken, wanneer en voor zover God daarvoor gelegenheid geeft, kan niet en vruchtbaar werken zonder het gebed is evenmin mogelijk.

Bidden en werken: we vinden het beide bij Nehemia, waarvan ik het eerste hoofdstuk voorlas.

Nehemia was opperschenker aan het hof van de koning van Perzië. Een hoge positie, die misschien wel kan worden vergeleken met die van "minister-president" bij ons. Dat hij, als Jood, deze hoge functie bekleedde, getuigt

ongetwijfeld van de uitnemende gaven, waarmee de Heere hem had versierd. Dat blijkt dan ook wel heel duidelijk uit wat we verder van hem lezen in het bijbelboek, dat zijn naam draagt. Uit heel zijn wijze van handelen treft ons zijn wijsheid, voorzichtigheid, doortastendheid, bekwaamheid om leiding te geven en te organiseren. Kortom: Nehemia was een groot man, zoals wij dat dan wel plegen uit te drukken. Ja: een groot man op een hoge post!

En wat is het dan aangrijpend om deze grote man in het hoofdstuk, dat we lazen, zo klein te zien, zo laag te zien buigen, zo afhankelijk en zo ootmoedig. Die grote Nehemia: een smekeling en een boeteling aan Gods voeten. Deze keer had hij er ook wel een bijzondere reden voor. Terwijl hij zijn werk deed aan het koninklijk hof te Susan, heeft hij bezoek gehad van één van zijn broers Hanáni met nog enkele mannen, die uit Juda waren gekomen. En deze mannen hadden hem gezegd, hoe het er in Jeruzalem bij stond. Het was al bijna een eeuw geleden, dat koning Kores van Perzië aan de Joden in ballingschap toestemming had verleend om terug te keren naar het land der vaders. En onder leiding van Zerubbabel, de vorst van Juda en van Jozua, de hogepriester, hadden velen de terugtocht ondernomen. En de terugkerende ballingen hadden inmiddels al lang de tempel weer herbouwd. Maar de toestand van de stad zelf was allertreurigst. De stad des groten Konings, het heerlijke Jeruzalem met haar sterke torens en hoge muren en schitterende paleizen, het is nu één open bouwval, een ruïne! Zwartgeblakerde klompen steen, ze liggen daar, zomaar, in grote hopen.

Wel is de stad weer voor een deel bewoond door de teruggekeerde ballingen en wel is de tempel weer opgebouwd. Maar ach: wat is er overgebleven van de heerlijkheid en de grootsheid van de stad, die vroeger wijd en zijnd onder de volkeren bekend en gevreesd was? Ten prooi aan verachting en smaad!

Welnu, dat hebben de mannen uit Juda aan Nehemia verteld. En al is Nehemia dan opperschenker van de grote koning van Perzië, het verval en de smaad van Jeruzalem raakt hem in zijn hart. Hij is en blijft toch een ware Israëliet, met een heilige liefde voor zijn volk, waarvan hij toch deel uitmaakt en met een heilige hartstocht voor Jeruzalem, de tempelstad, de Godsstad.

En daarom: als hij hoort van de nood en het verval van Jeruzalem, dan doet dat hem pijn, dan smart het hem aan zijn hart.

Beste vrienden: doet het ons pijn, dat de kerk in nood is en het verval groot? Smart het ons aan ons hart? Of kunnen we over de nood van de kerk en dan met name ook over het verval en de nood van ons eigen kerkelijk leven afstandelijk spreken en klagen?

Met een koud hart? Ach, hoe gemakkelijk kunnen wij met de vinger naar anderen wijzen en onszelf vergeten. Maar dan zijn wij niet op de plaats waar wij wezen moeten en waar God ons wil hebben. "Wee mij", riep Jesaja uit, "dat ik een man van onreine lippen ben en woon temidden van een volk, dat onrein van lippen is".

Dat was de gestalte van de ware profeten. De schuld van hun volk woog als een zware last op hun ziel. Als een last, die bijna ondraaglijk werd. Ja, niet bijna, maar helemaal ondraaglijk, zodat ze neerzonken in het stof en bogen voor God de Heere. Zo is het ook bij Nehemia. "En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde (n.l. van Hanáni en zijn mannen), zo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw, enige dagen; en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van de God des hemels." Wel, geliefden, wanneer deze gestalte nu eens meer gekend mocht worden. De nood in onze kerken is groot. Nee, daar moeten we de ogen niet voor sluiten. Wij heten Christelijke Gereformeerde kerken. En dat willen wij toch zijn. Allereerst Christelijke kerken. Dat betekent toch niet anders dan dat Christus het in Zijn kerk alleen te zeggen mag en wil hebben. Dat Zijn Woord alleen alle gezag heeft en dat gehandeld en gewandeld wordt naar Zijn geboden. En als dan op een listige wijze getornd wordt aan het gezag van het Woord door een onbijbelse wijze van benadering en verklaring van de Schrift, dan

wordt daarmee het fundament, waarop de Kerk alleen staan kan en mag, ondermijnd. Ik weet het: wij moeten waken voor het slaken van ongenueerde en ook onverantwoorde kreten. Maar de geesten moeten wel beproefd worden, of ze uit God zijn. Dat vraagt nauwkeurig onderzoek en ernstige studie.

Dwalingen moeten onderkend en aangetoond worden. We moeten kennis nemen van allerlei publicaties, die er onder ons verschijnen. En ze dan niet slechts voor kennisgeving aannemen maar ze toetsen aan de Schrift, zullen we, om een bekende bijbelse uitdrukking te gebruiken, "met de vijand kunnen spreken in de poort".

We heten Christelijke Gereformeerde kerken. En dat dienen we dan toch ook te willen zijn. Christelijke Kerken! En dan ook Gereformeerde kerken. Gereformeerd in de zin van onze gereformeerde belijdenisgeschriften, de drie formulieren van enigheid. Daaraan hebben we ons toch vrijwillig en van harte willen binden, wanneer we belijdenis des geloofs aflegden, en wanneer we als ambtsdragers zelfs schriftelijk trouw beloofden aan de gereformeerde belijdenis. En dan kan het toch niet de bedoeling zijn om die belijdenis als een "pro-memoire-post" te behandelen in de praktijk, zodat er van de "religie van de belijdenis" niets of vrijwel niets doorklinkt in verschillende publicaties en evenmin in prediking en pastoraat. Wij begeren toch het "Pand" te bewaren. Het pand van Gods Woord. Het Pand van de gereformeerde belijdenis. Bewaren! En dan niet als een soort relikwie of als een curiositeit, maar als een kostbaar erfgoed, waarmee geestelijk gewoerd dient te worden. "Bewaren", om te beleven. Of is dat in het verleden niet de kracht van onze kleine kerken geweest (en betekende dat ook niet haar werfkracht?), dat we ons gebonden wisten aan Gods Woord en dat we (o zeker: in alle gebrek) trachtten de belijdenis, waarin het erfgoed van de reformatie ligt besloten, te laten functioneren in al haar veelzijdigheid? Zodat op een evenwichtige wijze verkiezing en verbond, Gods vrijmacht en menselijke verantwoordelijkheid hun plaats kregen in een geestelijke, appellerende, separerende, schriftuurlijk-bevindelijke benadering van de gemeente in prediking, catechese en pastoraat. Zodat duidelijk en eenvoudig gewezen werd op de noodzakelijkheid van de wedergeboorte, van de bekering, van het levend geloof in Christus, op de rechtvaardiging van de goddeloze uit louter genade om Christus wil. Op de doodsstaat van de mens van nature en de almacht van Gods genade. Op onze vijandschap en op Gods barmhertigheid en gewilligheid om te behouden.

Ds. M. Vlietstra.

Uit het land van de Bijbel

56.

C. HET KRIJGSWEZEN (3).

a. De "inleiding".

Hebben we in onze vorige les opgemerkt, dat onder Israël "soldaten" ook als "politiedienaren" fungeerden, wij gaan nu nader in op de taak, welke zij beoefenden als "soldaten", toegerust met een volledige "wapenrusting", zoals die door de Romeinen werd gedragen.

Over zulk een wapenrusting schrijft de apostel in Efeze 6, zoals we lezen in vers 11: "Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels".

Deze strijd is niet een strijd als tegen "vlees en bloed", zo schrijft de apostel in vers 12, maar "tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht". Dit is dus een "GEESTELIJKE" strijd, zodat het hier niet gaat over "vleselijke" wapenen, maar "geestelijke", welke noodzakelijk zijn om te kunnen "wederstaan in de boze dag", zo lezen we in vers 13.

Zo tekent de apostel deze geestelijke wapenrusting met al haar verschillende delen als een beeld van een "Romeinse soldaat" in de verzen 14 t/m 17. Dat betreft namelijk de "lendenen", de "borst", de voeten, het hoofd,

dus het **gehele** lichaam van de soldaat, zoals ge hier op dit plaatje ziet afgebeeld.

Een Romeins soldaat.

Aan zulk een volledig uitgeruste soldaat dacht Paulus in zijn brief aan de gemeente van Efeze. Ongetwijfeld heeft hij te Cesarea, als "gevangene" vertoevend, zulke toegeruste soldaten ontmoet.

Welnu, met dit beeld voor ogen, beschrijft hij nu de "geestelijke wapenrusting" van de ware christen.

Zo mocht hij ook zichzelf door genade weten te zijn in de "dienst" van zijn Koning, Jezus Christus.

Zijn rijk is niet van "deze wereld", maar een "geestelijk" koninkrijk. Deze strijd is ook niet een strijd van "vlees en bloed", maar . . . een "geloofsstrijd". Daarin kunnen dus alleen dienen: "geestelijke" wapenen en dat zijn o.m. de "waarheid" van Gods Woord, de "gerechtigheid" des geloofs; de "bereidheid van het Evangelie des vredes" ten opzichte van de "wandel" van de christen; het "geloof" als tot een "schild", waarachter de christen veilig is voor de pijlen, ja, voor de "vurige" pijlen, welke dus brand en verderf teweegbrengen. En dan de "helm" als een "hoofddeksel" tegen de dodelijke slag van de vijand. Tenslotte was ook nodig het "zwaard" tot verdediging van de soldaat of ook tot een aanval tegen de vijand.

Welnu, was zulk een "wapenrusting" niet een treffende afbeelding van de "geestelijke strijd", welke Gods kinderen hebben te voeren tegen een drie-voudige vijand: de duivel, de wereld en eigen vlees? En is daarbij niet een dubbele waakzaamheid nodig, te meer vanwege het feit, dat de vijand van de christen niet alleen zich voordoet als een "brijsende leeuw", maar ook als een "engel des lichts".

Welnu, daarom heeft Christus Zijn discipelen zo ernstig op het hart gebonden vóór Zijn lijden: "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!" (Marcus 13 : 37).

Het is ook zo, dat de duivel nooit op een "leeg" schip afkomt, maar wel op een "vol", op een "geladen" schip! Juist dus dan, wanneer Gods kind ogenblikken mag beleven, dat het vervuld mag zijn met de nabijheid des Heeren en met Asaf mag getuigen: "Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te leven". Psalm 73 vs. 28a.

Gel. lezer(es)! Daarom komt het er zo zeer op aan, of men een *ware* christen is geworden! Zoals de vraag van de Heidelbergse Catechismus luidt: "Maar waarom wordt gij een christen genaamd?"

Dan zegt de leerling in zijn antwoord:

"Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijner zalving deelachtig ben".

Dat is dus geen: "praat-christen", geen "naam-christen", maar een "*ware*" christen, die het antwoord mag geven:

"Zijn Naam belijde en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere en met een vrije en goede conscientie in dit leven tegen de zonde en de duivel strijde". (Heidelbergse Catechismus Zondag 12 vr. 32).

Mag u ook zulk een "christen" zijn door genade? De Heilige Geest make 't ons, ja,

voor 't eerst of steeds weer bij vernieuwing! Zo hopen we D.V. een volgende keer over te gaan tot de bespreking van de verschillende delen van de "geestelijke wapenrusting", welke de christen mag dragen en . . . "gebruiken"!

Dr.

v. L.

De merktekenen der christenen

7.

In de Heilige Schrift en dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt gesproken over de liefde. We worden gewezen op de liefde van God. Hoe veelzijdig, hoe veelkleurig ook, hoe rijk, hoe hartelijk wordt die liefde beschreven. Hoe komt die liefde uit in woorden en daden. We worden ook gericht op de liefde tot God, als vrucht van de uitgestorte liefde van God in het hart. Gods liefde leidt tot wederliefde. Johannes zegt het: "wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad". Gods Woord geeft ook aan de liefde tot de naaste.

Vandaar dat in art. 29 van de N.G.B. als een merkteken van de christen vermeld staat: "de liefde tot de naaste". Wanneer we ons daar nu in willen verdiepen zegt ons de Schrift: "die liefheeft Dengene, Die geboren heeft, die heeft ook lief dengene, die uit Hem geboren is". En "wie zijn broeder niet liefheeft, de waarheid Gods is niet in hem". Die liefde nu en het liefhebben is een kostelijk geschenk van de Heere. Door de herschepende daad des Geestes gaat deze gave Gods werken en doorwerken in hart en leven. Wat ons vervolgens niet mag ontgaan, is, dat in het Nieuwe Testament vele opwekkingen en aansporingen staan tot liefhebben. Hoe heeft Jezus niet benadrukt het liefhebben, wat dient te blijken in woorden en daden. Jezus Zelf heeft daarvan voorbeelden gegeven. Na de voetwassing heeft Hij gezegd en daarin schittert hartelijke liefde: "want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat gelijkertwijls Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet". Veelvoudige woorden van Paulus spreken van liefde en het liefhebben. "Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde. Jaagt de liefde na. Dient elkander door de liefde. Dat uw liefde overvloedig worde. Boven alles doet aan de liefde, welke is de band der volmaaktheid". En wie denkt niet aan 1 Korinthe 13 het lied op de liefde. Nu blijft het liefhebben niet zonder vrucht. Vanuit de begenadiging Gods drong de apostel Petrus er toe aan om bij het geloof te voegen deugd en bij de deugd kennis en bij de kennis matigheid en bij de matigheid lijdzaamheid en bij de lijdzaamheid godzaligheid en bij de godzaligheid broederlijke liefde en bij de broederlijke liefde liefde jegens allen. 2 Petrus 1 : 5-7. En schrijft hij verder, wanneer deze dingen n.l. deze deugden bij u zijn en toenemen, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onze Heere Jezus Christus.

Tot de christelijke deugden behoort dus de broederlijke liefde. Die broederlijke liefde nu viel bijzonder op bij de gemeente van Thessalonica. Immers in zijn brief aan haar schrijft Paulus: "van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van node, dat ik u schrijf, want gijzelfen zijt van God geleerd om elkander lief te hebben" 1 Thess. 4 : 9. In Thessalonica was een hechte gemeenschap. Men was in liefde aan elkaar verbonden. Het onderwijs van de Heere werkte zegenrijk.

Het onderwijs leidde tot onderlinge liefde. Tot dienstbetoon. En dat voortdurend. In alle levenssituaties. Nu moeten wij vandaag die gezindheid niet zomaar overbrengen op de kerkelijke of groepseenheid. Het woord broeder (zuster) mag in het kerkelijk leven gebruikt worden, maar houdt niet vanzelf in het ware broeder en zuster-zijn. Broeder en zuster-zijn is geen automatische zaak.

Men kan tot de gemeente behoren, belijdenis des geloofs afgelegd hebben, avondmaal vieren en zelfs ambtsdrager zijn en toch het ware leven Gods missen. De naam op zich, de naamgeving doet het niet. Onder Israël was het ook niet al Israël wat Israël genaamd werd. Er is kaf onder het koren. Er zijn schapen en bokken. Er zijn schapen, maar ook wolven. Dwaze en wijze maagden.

Laten we niet menen, dat het in de kerken anders is dan het bijbels gegeven. We kunnen

dit wel stellen, maar dan laten we de Schrift los. Naar de Schrift is men een ware broeder en zuster, wanneer men uit God geboren is en men kent het oprechte geloof in Jezus Christus. Wanneer men geen vreemdeling is van de kinderlijke vreze Gods, van de droefheid naar God over de zonde, van een honger en dorst naar de gerechtigheid. Zie Dordtse leerregels 1 : 12.

Zijn deze levenskenmerken aanwezig, dan behoort men tot het huisgezin Gods, waarvan God Vader is. Het Jeruzalem dat boven is, is dan de moeder en Jezus Christus de Oudste Broeder. En de plaats in de kerk op aarde ziet men als een wonder Gods. Wie de genade van God kent is vanzelf geen vreemdeling van liefde en het liefhebben. Een hartelijke band kent men aan Gods kinderen. Van harte kan, mag en wil men zingen: "ik ben een vriend en metgezel van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen en leven naar Uw Goddelijk bevel" en men bidt: "dat ieder, die U vreest, zich tot mij keer; die kundig is in Uw getuigenissen. Maak dat mijn hart oprecht Uw lessen eer; dat niets die ooit uit mijne ziel moog' wissen, opdat ik niet beschaamd word; laat, o Heer', laat mij die gunst op aarde nimmer missen". Wat liefde doet en waartoe zij leidt, wordt in Gods Woord aangegeven. De hoogste liefde zien we bij Christus, het Hoofd van de kerk. Welk een liefde beheerste Hem. Waartoe dreef Hem de liefde niet. Heel zijn gang spreekt van liefde. Zijn liefde kende en kent geen grenzen. Vanuit Christus en door Christus nu stonden de apostelen bezielend in de kerk en gingen zij de wereld in en door. De liefde van Christus drong. De liefde tot de broeders, tot de gemeenten was hen niet vreemd. Hoe straalt het niet uit in het onderwijs. In de kontakten. In de gebeden. Zeker, zij ondervonden veel teleurstellingen en verdrietelikheden maar zij zagen ook liefde. Hoe wijst Paulus niet op het werk des geloofs, de verdraagzaamheid der hoop en niet te vergeten de arbeid der liefde, die onvermoeid doorging in de gemeente van Thessalonica.

Is dat niet beschamend voor ons? Niet beschamend voor de kerk van vandaag? Het woord "liefde" ligt niet begraven. Men komt het tegen. Men leest het. Men hoort het. Maar nu veelal de praktijk? Met nadruk wordt beleden "gemeente des Heeren", "broeders en zusters in onze Heere Jezus Christus", maar kan de Heere het wel zeggen? Wij kunnen grote woorden gebruiken, maar zijn ze waar voor de Heere? Zijn we in werkelijkheid in woord en daad, in handel en wandel voor de Heere Zijn gemeente, broeders en zusters in Jezus Christus? Is het merkbaar tegenover elkaar? Merkt de wereld het? U weet hoe de naam christen ontstaan is. Nu beantwoorden wij allen daaraan? Het zou er in de kerk en de kerken anders uitzien. De geestelijke kracht van de kerk ligt niet hoog. En het geestelijk peil? Op vele plaatsen komen schier alle leden aan het avondmaal maar wat blijkt ervan in de praktijk? Men kan ook aan een bepaalde vormgeving genoeg hebben in de prediking en liturgie en zich daarmee sterk weten. Maar straks in het doodsuur? Hoe nodig is toch het werk en de doorwerkende kracht van de Heilige Geest. De Geest van Pinksteren kome over, onder en in ons. Almeer en meer. Die Geest brandt weg wat van ons is. Die Geest ontledigt ons, maar vervult ook. Die Geest geeft verstand van God en Goddelijke zaken. Die Geest bindt aan het Woord der waarheid en doet ons er naar luisteren. Die geest bindt ons van harte aan het belijden der kerk en alzo aan elkaar. God de Heere geve dit. Kerkelijk en interkerkelijk. Dat de vermanende woorden ons toch treffen. Woorden die van betekenis zijn in de eindtijd, waarin de liefdeloosheid zal doorwerken en opvallen. "Indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt". En Jezus zegt: "een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest en een huis, tegen zichzelf verdeeld zijnde, valt".

Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo

16.

Lessen uit Genève.

Een fabriek van afgoden

Het gebruik van beelden die men goddelijke eer bewijst, is al eeuwenoud. Mozes verhaalt in Gen. 31 : 19 reeds, dat Rachel de afgodsbeelden van haar vader gestolen had. Het was toentertijd al een wijdverbreid kwaad. En hoe dat komt? Omdat "het verstand van de mens om zo te zeggen een werkplaats is, waar voortdurend afgoden gemaakt worden".

Na de zondvloed was er een zekere "wedergeboorte der wereld": In de eerste jaren na de zondvloed was er geen sprake van afgodendienst. Maar het duurde niet lang of de vervaardiging van afgoden begon opnieuw. Waarschijnlijk gaven de kleinzonen van Noach zich nog bij zijn leven aan afgodendienst over. Ondanks het vreselijke oordeel van de zondvloed werd de aarde door afgoden verontreinigd. Vóór de geboorte van Abram dienden Terah en Nahor de afgoden, aldus Jozua (24 : 2). En als dit nakroost van Sem zo haastig is afgeweken, dan zal het er met het vervloekte geslacht van Cham niet beter voorgestaan hebben. Kortom: de geest van de mens kan het niet laten om zich naar eigen bevattig God en het Goddelijke voor te stellen. "De geest verwekt dus het afgodsbeeld, de hand brengt het ter wereld". De mens kan niet geloven, dat God ónzichtbaar bij hen is. Hij moet zich vleselijk, tastbaar in Zijn tegenwoordigheid vertonen. Daarom eisten de Joden in de woestijn, dat een gouden kalf vervaardigd werd: "Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan".

Aanbidding

Heeft men zich eenmaal ingebeeld, dat God in Zijn eigen afbeelding of in de afbeelding van een mens aanwezig is, dan vervalt men in de volgende dwaasheid: de aanbidding. Vol verbazing bewondert men het beeld alsof er iets Goddelijks in is. Natuurlijk zijn de mensen niet zo dom dat ze de beelden zelf voor goden houden. Neen, maar ze verbeelden zich dat er een of andere kracht van Goddelijkheid in woont. "Daarom, hetzij God, hetzij een schepsel u door een beeld aanschouwelijk gemaakt wordt, wanneer ge u tot verering ter aarde werpt, dan zijt ge reeds door afgoderij betoverd". En het doet er niet toe of de mensen alleen het béeld eren of Gód in dat beeld: dat is altijd beelden-dienst, wanneer aan het beeld, onder welk voorwendsel dan ook Goddelijke eer bewezen wordt".

Daartegen voerde de roomse kerk steeds aan dat men de beelden zelf helemaal niet hield voor goden. Maar die ongegronde verontschuldiging werd in de tijd van Augustinus reeds aangevoerd: dat zij niet dat zichtbare vereerden, maar de Gódheid die daarin ónzichtbaar woonde. Maar dit was ook de drijfveer van de Joden: men wilde die God van wie zij geloofden, dat Hij hen uit Egypte bevrijd had in een zichtbaar teken, n.l. het gouden kalf, ontmoeten. In het kalf wilde zij Hem voor zich uit laten gaan door de woestijn. Maar hoewel men de Godheid niet in het kalf liet opgaan, zoals de Roomsens God niet vereenzelvigen met de beelden, wordt hun zonde streng veroordeeld en zwaar gestraft.

Wat is dus ten diepste de zonde van de beeldendienst? Dat men met géestelijke kennis, verstrekt door Woord en Geest, niet tevreden is. Men meent dat ons uit de beelden een zekerder en betrouwlijker kennis van God zou ingeprent worden.

Bedevaardtochten

De Roomsens uit de tijd van Calvijn wilden zich graag verontschuldigen voor hun beeldendienst. Ze zeiden: "wij noemen de beelden niet onze goden". Maar dat deden ook de Joden of de heidenen oudtijds niet! Toch beschuldigden de profeten de Joden, dat ze hoererij bedreven met hout en steen. Terwijl de Joden uit de tijd van de profeten niet anders deden dan nú degenen die voor Christenen gehouden willen worden: Gód in hout en steen vleselijk vereren. Waarom anders werpen zij zich voor de beelden ter aarde? Waarom wenden zij zich tot hén om te bidden, als tot Góds oren? En waarom vermoeit men zich door bedevaarttochten om beelden te bezoeken, die ze ook in hun eigen huis hebben? Blijkbaar hecht men dus aan het ene beeld meer Goddelijke waarde dan

aan het andere. Daarom gaan ze het ene beeld voorbij en brengen zij het andere allerlei plechtige eerbewijzen toe.

Idolo-dulia

De Roomse tijdgenoten van Calvijn voerden nog een andere verontschuldiging voor hun beeldendienst aan. Ze zeiden: wij vereren de beelden niet, maar wij dienen ze alleen. Met een Griekse benaming noemden zij hun praktijken: idolo-dulia, d.i. beelden-dienst. Terwijl men de idolo-latria, d.i. beeldenverering afwezen. Als zij slechts diénaren van de beelden waren en geen veréerders dan meenden zij vrijuit te gaan. Zij zochten zoals Calvijn scherp opmerkt "in een Grieks woord een schuilplaats". Dat Calvijn beschikte over een gedegen kennis van de Griekse taal blijkt uit het feit dat hij deze hele spitsvondige redenering weerlegt met de simpele constatering, dat in het Grieks het woord latreuein niets anders betekent dan dienen. Het onderscheid tussen idola-dulia en idolo-latria gaat dus in het geheel niet op: "terwijl ze de ogen van de eenvoudigen trachten te verduisteren, verraden ze hun eigen ónwetendheid". In wezen verschillen ze niets van de andere Joodse en heidense beeldendienaars, die ze zelf gedwóngen zijn te veroordelen.

Wordt vervolgd D.V.
Ds. L.W. van der Meij.

Leerdam

De gemeente Leerdam is weer vacant geworden door het vertrek van Ds. D.J. van Vuuren naar Maassluis.

Ds. Van Vuuren nam op 10 april j.l. afscheid van Leerdam in een dienst die in het eigen kerkgebouw gehouden werd. Er waren afgevaardigden en belangstellenden uit andere gemeenten. De scheidende dienaar preekte over 2 Thessalonicenzen 3 : 16: De Heere nu des vredes Zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heere zij met u allen.

Er werden na het uitspreken van de zegen verschillende toespraken gehouden. Br. H. van den Herik sprak namens de kerkeraad en liet Ps. 134 : 3 toezingen. Ds. Van Vuuren beantwoordde de toespraken. Tenslotte werd nog gezongen Ps. 72 : 11.

Na de dienst was er voor de genodigden gelegenheid om in het aangrenzende verenigingsgebouw een kopje koffie te gebruiken en van Ds. Van Vuuren en zijn gezin afscheid te nemen. Velen maakten van die gelegenheid gebruik.

Voor de gemeente en medelevenenden is er een aparte afscheidsavond.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 10

Beste jongelui!

"Gedenk toch aan het woord, dat Gij Uw knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien; en gij zult u tot Mij bekeren, en Mijne geboden houden en die doen; al waren uwe drevenen aan het einde des hemels, Ik zal hen vandaar verzamelen, en zal hen brengen tot de plaats, die Ik verkoren heb om Mijn Naam aldaar te doen wonen."

Neh. 1 : 8, 9.

De vorige keer hebben we geprobeerd de schuldbrief te lezen van het volk Israël, waarvoor Nehemia zich in het gebed bevond. Hij stond daar zelf niet naast, doch met zijn eigen schuld stond hij daar midden in. Wij hebben ook geprobeerd de schuldbrief door te sturen, niet naar het adres van een ander, maar naar ons eigen adres. Want we moeten allen persoonlijk in de schuld komen voor God. En wie dan de schuldbrief van Nehemia goed gelezen heeft en die met zijn eigen hand heeft moeten ondertekenen, zal moeten zeggen: Dominee, het is nog veel erger, als dat u het hebt zoeken voor te stellen. Want het is inderdaad waar: Wij hebben het ook verdorven . . . God moet ook van mij wel walgen. Want Zijn heilige geboden zijn ook door mij ontheiligd. En de dienst der verzoening door

voldoening, ik heb er eigenlijk nog nooit bij stil gestaan. En Gods rechten zijn ook door mij vertrapt en vertreden.

Het zou een weldaad zijn, als dit het gevolg mocht wezen van alles wat is geschreven. Dan leven we niet in de hoogte, doch dan komen we in de laagte terecht. Dan verliezen we de hoogmoed en worden bekleed met ootmoed. En dat alleen behaagt God. Daarom staat er ook in de bijbel: Zijt met ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hoovaardige, maar de nederige, die geeft Hij genade. Het wordt dan als een wonder beleefd, dat God zulk een mens, die het zó verdorven heeft, die zó walgelijk is, zó stinkt, nog niet van voor Zijn aangezicht heeft weggedaan. Dit komt omdat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin heeft God lust, dat de goddeloze zich zal bekeren en leve.

Nehemia, die door de genade een kenner van God was, wist dit, gelijk uit het vervolg van zijn gebed blijkt. Want hij zegt: Gedenk toch aan het woord dat Gij tot Uw knecht Mozes gesproken hebt, zeggende: Nehemia heeft Mozes nooit gekend. Want die leefde jaren vóór hem, en was derhalve in de tijd van Nehemia al lang gestorven. En als hij dan toch over Mozes spreekt als de knecht van God, dan kunnen wij daaruit weten, dat Nehemia de boeken van Mozes kende.

Jullie weten allemaal dat Mozes vijf bijbelboeken geschreven heeft. De eerste vijf boeken die in de bijbel staan. In de dagen van Nehemia was de bijbel nog lang niet compleet. Doch wat er van de bijbel aanwezig was, kende Nehemia. Daar heeft hij studie van gemaakt. Want kennis waait je zo maar niet aan. Hij heeft dat met lust gedaan. Hij heeft dat met liefde gedaan, met liefde tot God. Want die boeken van Mozes waren voor Nehemia het Woord van God. En dat was hem lief.

Wat dat betreft zijn wij veel meer bevoorrecht dan Nehemia. Want wij hebben niet alleen de boeken van Mozes, maar de gehele bijbel. Daarin heeft God volkomen geopenbaard wat tot onze zaligheid van node is. Doch de vraag mag, moet hier wel gesteld worden: Kennen wij de bijbel? Weten wij wat daar in staat? Onderzoeken wij ook de bijbel? Want er staat in die bijbel: Onderzoek de Schriften, want die zijn het die van Mij getuigen. Doen we dat ook met lust? Of gaat onze geestelijke belangstelling uit naar andere boeken? Misschien is dit voor deze of gene wel een lastige vraag, maar ik moet hem toch stellen. En dan mag ik er jullie nog bij vertellen, dat er in die bijbel rijke beloften staan voor arme zondaren. En het geloof in die beloften brengt een onschatbare rijkdom met zich meer. Daar wist Nehemia ook van. Hoor maar:

Gedenk toch wat Gij tot Uw knecht Mozes gesproken hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden. Ik zal u onder de volken verstrooien . . . Hier komt in uit dat God een alwetend God is. Hij was in de tijd van Mozes met dat volk een verbond aangegaan. Of, om het nog juister te zeggen: Het verbond dat Hij opgericht had met Abraham en zijn zaad, werd op de berg Sinaï alleen maar gekontinueerd. Dat is nader vastgesteld en bevestigd. De verbondswetten, -inzettingen en -rechten werden schriftelijk vastgelegd. Doch de HEERE wist wat van Zijn maaksel was te verwachten. Hij wist dat dat volk een afkerig bestaan had en dat het van de HEERE af zou wijken. Dat had Hij tegen Mozes al gezegd. Die voorwetenschap van God verontschuldigde dat volk natuurlijk niet. Integendeel. Het bleef voor 100% verantwoordelijk voor zijn daden. Het laat ons wel de goedheid Gods zien, die uitkomt in Zin verkiezende liefde. Want ondanks dat Hij wist hoe dat volk zich gedragen zou, heeft Hij toch dat volk uitgeverkoren uit alle andere volken. Daarom staat er ook in de psalmen:

*Hij gaf aan Jacob Zijne wetten
Deed Israël op Zijn woorden letten.
Hij leerde ze in Zijn wegen wandelen,
Zo wou Hij met geen volken handelen.
Die moesten Zijn getuigenissen
En Zijn verbondsgeheimen missen . . .*

Nu moet er wel onderscheid gemaakt worden tussen de verkiezing als volk en de particu-

liere verkiezing tot zaligheid. Want al heeft de Heere dat volk uit alle andere volken verkoren, niet een ieder van dat volk is daarom zalig geworden. Daar waren heel wat bondelingen die om eigen schuld voor eeuwig zijn verloren gegaan. We lezen daarom zelfs van Judas dat hij uitgeverkoren was, terwijl hij in diezelfde tekst een zoon der verderfenis genoemd wordt; zie Joh. 6 : 70 en 17 : 12. Deze dingen moeten we wel in acht nemen. Het kan zeer ver gaan. Men kan nabij het koninkrijk Gods zijn, en er toch voor eeuwig buiten blijven.

Degenen die particulier verkoren zijn, en dat is voor een ieder een persoonlijke zaak, die worden zeker zalig.

Die zijn in hun bestaan wel afkerig. En dat laat de Heere ook niet ongestraft passeren. Want als dat volk zou overtreden dan zou het onder de volken verstrooid worden. Dat was de bedreiging die op de zonde van afkerigheid rustte. En ook ten deze houdt de Heere getrouw Zijn woord. Dat deed Hij toen en dat doet Hij nu nog. Laten wij dat ook nu niet vergeten. Want de gevolgen van de afkerigheid kunnen wij ook nu nog zien. Want de kerk, dat is het nieuw testamentische bondsvolk, is ook verstrooid. Men spreekt over eenheid en wat we te zien krijgen is alleen maar verdeeldheid. Dat is natuurlijk een treurige toestand. Ook ten deze moet worden gezegd, dat er niets nieuws is onder de zon, en dat het woord eenmaal tot en door Mozes gesproken, ook nu nog hoogst aktueel is.

Naast de bedreiging die gekomen was en ook nu gekomen is, is er ook nog een belovende kant aan het verbond. Want de Heere had ook tot Mozes gezegd: en gij zult u tot Mij bekeren. Daar pleit Nehemia op. En in die pleitrede zit een bede verpakt, namelijk deze: Heere, wilt U dat volk a.u.b. bekeren en dat naar het woord wat U zelf eenmaal gesproken hebt: en gij zult u tot Mij bekeren en Mijne geboden houden en die doen.

En dat volk heeft zich bekeerd. De geschiedenis van Israël laat dat op menige bladzijde in de bijbel zien. Als Gods slaande hand doel getroffen had, dan keerde dat volk weder en dan ging het Zijn geboden weer betrachten. Hier moet ook weer bij gezegd worden, de eerlijkheid gebiedt dat, dat velen die zich bekeerden, het alleen maar deden onder de druk van het ogenblik. Zij deden het niet van harte. Want niet zodra werd de druk verlicht, of men ging weer in het oude dwaalspoor verder. Zo komt het ook nu nog voor. Mogelijk leest deze of gene hier wel zijn eigen geschiedenis. Men kan als een gevolg van de tegenslagen die door Gods hand ons worden toegebracht, tijdelijk zich veranderen, terwijl het toch niet de waarachtige bekering is. Dan rust op die tijdelijke verandering wel een tijdelijke zegen. Doch die is dan ook alleen maar voor de tijd.

Alleen de waarachtige bekering heeft een eeuwig zegenrijk gevolg. Wat is nu het verschil tussen een tijdelijke en een waarachtige bekering? Een tijdelijke bekering is het gevolg van liefde tot zichzelf. Men wil van de straf af. De waarachtige bekering is een gevolg van liefde tot God. Men wil God dienen om God. Onderzoekt het eens. Wat drijft ons: Eigenliefde of liefde tot de HEERE? Alleen het laatste heeft waarde voor de eeuwigheid. En daar zal men God eeuwig voor danken. Want die liefde is niet uit ons, doch uit God. Het is uit Hem, door Hem, en daarom juicht het ook eeuwig tot eer van Hem.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Rouw, maar er is meer
door Ds. C.A. Korevaar.
Uitgave van Boekencentrum b.v.,
Scheveningseweg 72,
2517 KX 's-Gravenhage.

Dit is een boekje van 24 blz. dat Ds. Korevaar geschreven heeft als een kleine poging om mee te denken met mensen in rouw en over de verwerking daarvan. De schrijver heeft de moeilijkheid gevoeld. Hij kon geen

pasklaar antwoord geven op alle vragen en ook geen troost die kant en klaar kan worden aangereikt.

Toch zegt hij in enkele hoofdstukjes goede dingen: Rouw, die geen einde vindt, Rouw, die een loflied wordt, Rouw, maar Jezus weent met u, Toen dat erge gebeurde; één van je ouders overlijdt, Ons kind, En nu alleen verder. Tussen de hoofdstukjes komen 4 gedichten van Ds. A.F. Troost voor.

Met alle waardering voor wat Ds. Korevaar wil geven, hebben we toch een paar opmerkingen. De eerste is, dat hij er veel te veel van uitgaat, dat de lezers in een rechte verhouding tot de Heere staan. Op blz. 16 zegt hij van God, Die we niet kunnen begrijpen, maar van Wie we mogen geloven dat Hij om Christus wil onze Vader is.

De tweede opmerking is, dat niet naar voren komt in welke weg alleen de ware troost kan worden gekend, nl. wanneer we het met de Heere eens mogen worden en kunnen instemmen met de dichter: Zijn doen is enkele majesteit. . . We moeten alles voor de Heere kunnen missen. We moeten het met Gods rechtvaardigheid en andere deugden eens zijn, wat alleen door de liefde Gods uitgestort in het hart praktijk van ons leven wordt. Meermalen hebben we mensen ontmoet, die bij het verlies van geliefden het met de Heere eens mochten worden en zeer vertroost werden. Het is een bijzondere weldaad, wanneer de Heere daarvoor de harten in wilt en doet begeren achter Hem aan te komen.

Het boekje kost f 4,95, bij kwantum korting. B.

Bijbel en wetenschap

Zo heet het tijdschrift van de Evangelische Hogeschool. Het wordt uitgegeven door de Stichting Bijbelgetrouwe Wetenschap te Amersfoort en verschijnt tienmaal per jaar. De hoofdredacteur is nu Drs. N.C. van Velzen. Tevoren was Dr. W.J. Ouweneel hoofdredacteur.

In het nummer dat we ontvingen komt o.a. een artikel voor van Dr. Ouweneel over de Engelse apologeet C.S. Lewis en van Willie Ruitenbeek over de reageerbuisbaby. Verder komen in dit nummer artikelen voor over bijbelwetenschap, geschiedenis en letterkunde. Men wil helpen bij de oordeelsvorming over problemen op het terrein van Bijbel en wetenschap.

Uiteraard is er een kring van belangstellenden. Maar men moet wel een bepaalde aanleg hebben om de artikelen te kunnen volgen. Onder onze lezers zullen er zeker zijn die belangstelling voor B. en W. hebben, maar we vermoeden dat in het algemeen gesproken de belangstelling van onze lezers niet in deze richting gaat.

Daarom behoeven we niet nader op de inhoud van dit nummer in te gaan. Het blad ziet er goed verzorgd uit en zal zeker dienen tot het verkrijgen van beter inzicht in de onderwerpen die behandeld worden.

Het blad kost f 30,- per jaar.

B.

Kerkelijk Magazijn

Er is een nieuw maandblad onder deze titel verschenen. De hoofdredacteur is Drs. N. Scheps, die vroeger hoofdredacteur van het bekende blad Kerknieuws was. De redactie meent dat er behoefte aan dit nieuwe blad is. De toekomst zal dat leren. In dit eerste nummer staat o.a. een uitgebreid vraaggesprek met Dr. A.A. Spijkerboer, een artikel over de Doleantie in Voorthuizen en een artikel over hoogleraren van vroeger. Verder een uitvoerig kerkbericht dat in hoofdzaak gaat over predikanten in de verschillende kerken.

Het blad ziet er goed verzorgd uit. Het heeft een omvang van 48 blz., de omslag inbegrepen. Het blad zal twaalf maal per jaar verschijnen en kost f 40,- per jaargang. De uitgever is W. van der Louw, Gerberasingel 94, 2651 XZ Berkel en Rodenrijs, tel. 01891-3003.

Het is een blad dat hoofdzakelijk van belang kan zijn voor ambtsdragers en belangstellende kerkleden.

B.

KANOUSKY de jeugdige Indiaan

3. Een Bezoek aan de Stad.

"Hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hen predikt?"

Romeinen 10 : 14.

Een van de knechten van de landbouwer heette Jozef. Jozef ging eenmaal per jaar naar de dichtst bijzijnde stad. Deze stad was op een afstand van tachtig kilometer van het huis van de landbouwer. Bij één van deze gelegenheden had hij zijn vrienden in de stad verteld over Kanousky. Hoe zij hem gevonden hadden aan de rand van het bos. Over zijn spelen en enkele andere interessante dingen.

Toen hij de laatste keer in de stad was, vroeg men hem nogal dringend Kanousky een volgende gelegenheid, mee te brengen. Jozef had beloofd aan dit verzoek te voldoen, indien zijn meester het goed vond. Zijn meester gaf hem toestemming de jonge Indiaan mee te nemen. En Kanousky, die wel van een avontuurtje hield, nam het voorstel aan en ging mee. Kanousky werd op een prettige manier door Jozef's vrienden ontvangen.

Hoe wonderlijk zijn Gods wegen, en hoe dikwijls leiden schijnbaar geringe omstandigheden tot het roepen en inzamelen van verloren schapen! Kanousky's reis naar de stad leek een heel gewone gebeurtenis, en toch was het gevolg van deze reis van zeer groot belang.

Terwijl hij daar was, voor ongeveer veertien dagen, zwierf hij soms helemaal alleen door de stad. Met verwondering en nieuwsgierigheid keek hij om zich heen. Alles wat hij zag was helemaal nieuw voor hem. Soms stond hij zich te vermaken bij het raam van een kleermakerswinkel, dan bij dat van een messenmaker, dan bij dat van een horlogemaker, en zo voort.

Toen hij op een zekere morgen, naar gewoonte, weer rondzwierf, ontdekte hij dat de winkels en werkplaatsen gesloten en de mensen die hij ontmoette anders gekleed waren. Hij wist niet wat hij daarvan denken moest. Toen hij wat voortliep hoorde hij een onbekend geluid. Hij luisterde om te kunnen vaststellen van welke kant het kwam. Toen hij dat ontdekt had ging hij er heen. Hij kwam bij een groot gebouw. Hier stond hij stil. Toen hij een man zag die van plan was naar binnen te gaan, vroeg hij: "Massa, waarom maken ze dat leven in dat grote huis?" De vreemdeling staarde Kanousky een ogenblik aan. Hij was verrast door deze vraag. Hij dacht, wie mag toch deze knaap wel zijn, die mij zulk een vraag stelt. Even dacht hij dat de jongen misschien wel gekheid maakte. Daar hij echter een waardig man was, en geheel onbekend met Kanousky dacht hij: "De liefde hoopt alle dingen, en dus wil ik het beste hopen." Maar voor dat hij kon spreken, zei Kanousky, die genoeg scherpzinnigheid bezat om op te merken dat de man aan het overwegen was of hij hem wel antwoorden zou: "Ik heb er de gek niet mee, massa; ik ben een Indiaan. Ik ben van ver weg hier geko-

men met een vriend." De eenvoudige wijze waarop hij dit zeide, overtuigde de man dat hij de waarheid sprak. De vreemdeling antwoordde nu: "Zij prijzen God in dat huis". "God prijzen? wat is dat?" "Kom en zie", antwoordde de man. Kanousky volgde hem in de kerk en ging naast hem zitten. Nadat de psalm gezongen en het volgende gedeelte van de dienst voorbij was, begon de leraar zijn predikatie over dit vers: "Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed hetzij kwaad." In de preek sprak de leraar veel over de vreselijkheid van de oordeelsdag voor de goddeloze mensen, daar Christus hen zou oordelen van hun gedachten, woorden en werken.

Kanousky was gedurende de gehele preek zeer oplettend. Alles wat de predikant had gezegd was iets nieuws voor hem. Hij voelde zich ongemakkelijk toen hij naar huis terugkeerde, denkende, dat indien er zulk een plaats als de hel was, en zulk een dag als de oordeelsdag komende, wanneer de goddelozen zouden gezonden worden naar dat land van ellende en wanhoop, zijn deel dan ook zou zijn met hen die hun straf zouden ontvangen.

Hij trachtte echter te vergeten wat hij gehoord had. Maar tevergeefs, want het was geen licht onderwerp waar de prediker over gesproken had, en zekere gedeelten van zijn preek waren thans in zijn hart te diep ingedrukt. Zijn overdenkingen waren deze: "Die meneer heeft mij gezegd dat ik sterven moet: ik weet dat. Hij zei, dat ik een zondaar ben, en dat God mij zal oordelen en straffen. Ik heb nog nooit gehoord dat ik een zondaar ben; nog nimmer gehoord van God of hel. Ik zal het alles aan Jozef vertellen. Hij zal mij zeggen wat recht is".

Zodra hij Jozef zag, zei hij tot hem: "Wel Jozef, mij is iets vreemds ontmoet". "Wat scheelt er nu aan?" antwoordde Jozef: "Jij ziet er inderdaad uit alsof je iets vreemds ontmoet hebt". De Indiaan antwoordde: "Toen ik je verliet, ging ik hier en daar, van de ene straat in de andere, totdat ik een vreemd geluid hoorde. Ik probeerde uit te vinden waar het vandaan kwam en merkte toen dat het uit een groot huis kwam. Ik zag een man en ik vroeg wat dat leven betekende. Hij zei, dat ik maar naar binnen moest gaan. Toen ik dit deed, zag ik een meneer op een hoge plaats en hij sprak zeer veel. Hij sprak over God, en Christus, - en dood, en oordeel, en hel. Hij heeft mij zeer doen schrikken. Indien het waar is wat hij zei, zijn jij en ik, en al onze knechten zeer slecht, en gaan wij allen naar de plaats van de straf als we sterven."

"Och!" zei Jozef: "maak jezelf vrolijk, en bekommer je daar niet over wat die man zegt." "Maar ik voel me ongelukkig. Hij sprak over de grote God, en dat die grote God de slechte mensen zal oordelen en naar de hel zenden".

"Kwel je zelf niet met deze dingen, Kanousky. Je kunt maar beter zonder die dingen doen. Wel jongen zeg me eens, ben je niet vrolijk en blij geweest zonder dat je daar iets van wist?"

"Ja", antwoordde Kanousky.

"Wel, leef dan voort zoals je gedaan hebt en

denk niet meer over die dingen, en je zult even vrolijk zijn als je altijd geweest bent."

TE KOOP:

Cassettes à f 8.- + porto, met kerkdiensten: Chr. Ger., Ger. Gem., Oud Ger., Herv. (Ger.).

Een zestal is portvrij.

PAKKET 6:

Prof. v.d. Schuyt: Ps. 73, Joh. 14, Prof. v.d. Meiden: Rom. 8, Hebr. 7, Ds. Kok Sr.: Matth. 2, Ds. Laman: Openb. 5 : 6.

PAKKET 7:

Prof. v.d. Schuyt: Openb. 2, Gen. 43 (preek), 2x Ds. M. Baan, 2x Ds. M.S. Roos.

PAKKET 8:

2x Ds. P. v.d. Bijl, Ds. M. Pronk, Ds. C. Smits, Ds. Venema, Ds. Zijdeveld.

U kunt ook zelf een zestal opgeven.

Inlichtingen: telefoon 01134 - 2455.

Ook dit is een G.B.S.-uitgave

SCHOOL- of HANDBIJBEL, in de zuivere STATENVERTALING

Met verklarende woordenlijst en 11 landkaartjes in kleur, handig formaat 10,6 x 15,9 cm, in stevige omslag, met Psalmen en Formulieren f 29,50

dito, zonder Psalmen en Formulieren f 24,50

Bij uw boekhandelaar verkrijgbaar, kan ook rechtstreeks besteld worden bij de

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

■ Ga er in 't voorjaar even uit. U zoekt uw eigen, huiselijke sfeer, zonder T.V.?

Bel pension "REPOS AILLEURS" te Driebergen, dicht bij kerk en bos. Tel. 03438 - 12466.

WESTKAPELLE TE HUUR

Vakantiehuis en luxe starcaravan op zeer mooi en rustig plekje op boerderij bij het strand. Telefoon 01187 - 1441

**Uitgeverij
Boekhandel
G. KOOL**

Het adres voor
al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385 - 13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

NERVEUZE KLACHTEN?

Onze plantaardige zenuwtabletjes maken niet loom of slaperig. Werken rustgevend en kalmerend. Versterken het zenuwgestel. Kuur voor een maand f 20,-.

DROGISTERIJ SIKKING

Barveoetstraat 5,
2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312882/
324606.
Postgiro 190609.

HOTEL - PENSION

'IRENE'

Fam. Bostelaar
ELSPEET
tel. 05779 - 1236
OOSTKAPELLE
tel. 01188 - 2929

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en ... rust.

U kunt op

'DE VERRASSING'

gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 270,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.

SOLIDAIR MET ISRAËL

Kan Israël het merken dat u dat bent?

Leven wij met Israël mee in onze gebeden en gaven? Maak u niet van die Bijbelse opdracht af!

Bidt voor de vrede van Jeruzalem en geef voor leven in Israël.

De Israël-stichting vanuit en voor de Geref. Gezindte is de stichting **SHAARE ZEDEK**.

Wij steunen alleen een ziekenhuis zonder abortus provocatus en euthanasie.

Het bestuur is momenteel als volgt samengesteld: ds. H. Harkema te Zeist, voorzitter; mevr. G. A. Wilbrink te Apeldoorn, secretaresse; dhr. T. Kapitein te Urk, penningmeester; mevr. A. M. Harkema-Visch te Zeist; dhr. K. Bokma te Apeldoorn; dhr. H. van den Herik te Leerdam; drs. E. F. Vergunst te Zoetermeer.

Giro 4295426

Stichting Shaare Zedek te Urk.

ten name van
Propagandist A. D. Gijbert, Marmerstraat 43,
6084 XB 't Harde, tel. 05255-2788.